

Talve järel tuleb kevad

«Ükskõik milla, aga ükskord ta ikke tuleb,» ütles Toots. Vahel võib aga kevad hoopiski tulemata jääda.

Klimatoloogid ütlevad, et praegu on meil käes varakevad, st aeg lumesulamisest kuni ajani, mil ööpäeva keskmine temperatuur jääb pidevalt üle $+5^{\circ}\text{C}$, (vegetatsiooni-perioodi algus), mida loetaksegi nn klimatoloogilise kevade alguseks.

Jaak Jaaguse andmeil on Tartumaal alates 1866. aastast varakevad puudunud kolmel aastal. 1993. aastal nappis kevadet vaid kolmeks päevaks, kohe tuli suvi kätte. Kõige pikem varakevad vindus 1974. aastal üle kolme kuu, keskmiselt aga algab päriskevad, see oodatud aastaag, meil 21. aprillil, nii et aega nagu on veel.

Tavaline märts

Möödunud paastukuu, märtsikuu, oli kokku võttes päris normaalne, st normilähedane. Tartu-Tõravere ilmajaamas saadi kuu keskmiseks õhutemperatuuriks $-2,5^{\circ}\text{C}$. Kõige külmem oli 11. kuupäev ($-16,8^{\circ}$), kõige soojem aga kuu viimane päev, mil maksimaalseks soojuseks mõõdeti $13,7^{\circ}$.

Normist soojemad olid esimene ja kolmas kümnepäevak ($-2,6^{\circ}$ ja $0,7^{\circ}$), külmem aga teine $-5,7$ kraadiga (norm $-3,1^{\circ}$). Seega oli tänavune märts soojem kui 1996. aastal ($-3,8^{\circ}$), külmem aga kui mullu ja 1995. aastal. ($-0,6^{\circ}$ ja $0,8^{\circ}$). Õnneks sellist külma aega, kui oli 1963. aastal ($-8,8^{\circ}$), ei tulnud meil taluda. Päris sageli on kuu viimased päevad, õigemini ööd, kaunis külmad — 28. märtsil on piiritusesammis isegi -25 kraadini langedud. Tõeline pakane valitses aga 1952. aasta märtsi viimasel dekaadil, kui selle keskmiseks arvutati päris südatalvine $-13,1^{\circ}$.

Lumi tuli ja läks. 6. märtsil oli loodus ilusam kui jõulupiltpostkaardil, järgmisel päeval oli kõik kadunud. Kuu lõpuks oli lumi läinud peaaegu kõigi ilmajaamade väljakuilt, kauem pidas ta vastu vaid Narvas ja Väike-Maarjas.

Eesti Meteoroloogia ja Hüdroloogia Instituudi agrometeoroloogia osakonna andmeil arvutati kogu Eesti kuu eskmiseks õhutemperatuuriks $-2,8^{\circ}$, mis on terake soojem pikaajalisest keskmisest.

Normist veidi külmem oli Kirde-Eestis, Lõuna-Eesti oli normis, saartel oli soojem kui tavaliselt (Kuressaares $+1,5^{\circ}$ võrra). Kõige külmem oli Narvas (15. kuupäeval $-22,4^{\circ}$), kõige soojem aga Valgas, $+14,4^{\circ}$ kuu viimasel päeval. Kolmel ööl oli näha üsna haruldast loodusnähtust — virmalisi.

Päikesepaiste üle ei saanud

Meteoroloog

AIN KALLIS

nuriseda, seda oli siinmail 162 tundi, peaaegu sama palju kui möödunud aasta märtsis. Võrdluseks: 1956. aastal oli päikest näha 236, 1988. aastal aga vaid 41 tundi. Eriti särav oli keskpäev 11. märtsil — iga ruutmeeter päikesega risti olevat pinda sai üle 1000 vati kiirgust, rohkem kui Šveitsi Alpides! Neil, kel habet ei ole, pruunistus isegi lõuaalune, sest värske lumi peegeldab kuni 95—98% päikesekiirgusest.

Soe talv

Mida võiks öelda kogu talve kohta Tartumaal? Kui lugeda talveajaks detsember-märts, siis saame aastaaja keskmiseks päris sooja $-2,8^{\circ}\text{C}$, mis ületab 45 aasta talvede keskmist 1,8 kraadi võrra. Mäletatavasti oli viimati kõige soojem ($-0,2^{\circ}$) 1988/89. aasta ja külmim ($-9,5^{\circ}$) 1962/63. aasta talv.

Milline tuleb päriskevad? Seda võib ennustada paastumaarjapäeva (25. märtsi) ilma järgi: kui lumi inne kapstmaarjapäeva kareldeh ei lää, sis lätt pääle kapstmaarjapäeva vinguh ja kiidsuh (Vastseliina).

Päriskevad algab meil keskmiselt 21. aprillil.

OVE MÄIDLA